

UDC: 347.998.72(045)(575.1)

HAKAMLIK MUHOKAMASIDA DA'VONI TA'MINLASH TARTIBI

Xakberdiyev Abdumurad Abdusaidovich,

Toshkent davlat yuridik universiteti
yuridik fanlar bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent v.b.,
ORCID: 0000-0001-8959-6944
e-mail: a.hakberdiyev@tsul.uz

Annotatsiya. Hakamlik sudlari, bizning nazarimizda, fuqarolik jamiyatining asosiy institutlaridan biridir. Kuchli fuqarolik jamiyatisiz zamonaviy huquqiy davlatning mavjudligi va faoliyat yuritishi mumkin emas. Rivojlangan G'arb davlatlarining tajribasi shuni ko'rsatadiki, fuqarolar va tadbirkorlar hakamlik sudlariga juda ijobiy munosabatda bo'lishadi, chunki hakamlik jarayonlari fuqarolik va iqtisodiy faoliyatdagi nizo hamda boshqa muammolarni tez va samarali hal qilish uchun yaratilgan. Binobarin, ayni damda mamlakatimizda demokratik islohotlarni yanada chuqurlashtirish va fuqarolik jamiyatini shakllantirish sharoitida hakamlik sudi institutini keng rivojlantirish nihoyatda zarurdir. Ta'kidlash joizki, bugungi kunda vakolatli sudlardan tashqari nizolarni muqobil tartibda hal qilishda hakamlik sudlari tomonidan ham fuqarolik va iqtisodiy nizolar bo'yicha bir qancha ishlar ko'rib chiqilishida turli muammolar uchrab turibdi. Mazkur maqolada hakamlik muhokamasida da'voni ta'minlash tartibi masalasi xorijiy tajribani tahlil qilgan holda o'rganib chiqilgan. Shuningdek, da'voni ta'minlashda hakamlik sudining vakolatli (davlat) sudlar bilan o'zaro munosabati, da'voni ta'minlash tartibi va kamchiliklari o'rganib chiqildi. Shu bilan bir qatorda, da'voni ta'minlash tartibi bo'yicha milliy qonunchiligimizga taklif va tavsiyalar ishlab chiqiladi.

Kalit so'zlar: hakamlik sudi, vakolatli sud, hakamlik muhokamasi, da'voni ta'minlash, arbitraj, normativ-huquqiy hujjat, qonun, kodeks.

ПОРЯДОК ОБЕСПЕЧЕНИЯ ИСКА В ТРЕТЕЙСКОМ РАЗБИРАТЕЛЬСТВЕ

Хакбердиев Абдумурад Абдусаидович,

доктор философии по юридическим наукам (PhD), и. о. доцента
Ташкентского государственного юридического университета

Аннотация. Третейские суды, на наш взгляд, являются одним из основных институтов гражданского общества. Современное правовое государство не может существовать и функционировать без сильного гражданского общества. Опыт развитых западных стран показывает, что граждане и предприниматели весьма положительно относятся к третейским судам, поскольку третейские процессы призваны быстро и эффективно разрешать споры и другие проблемы в гражданско-экономической деятельности. Поэтому в условиях дальнейшего углубления демократических реформ и формирования гражданского общества в нашей стране крайне необходимо широко развивать институт третейского суда. Отмечено, что на сегодняшний день, помимо компетентных судов, возникают различные проблемы при рассмотрении ряда дел гражданских и хозяйственных споров третейскими судами. В данной статье исследуется вопрос о порядке обеспечения иска в третейском процессе путем анализа зарубежного опыта. Также изучено взаимодействие третейского суда с компетентными (государственными) судами, порядок обеспечения иска и его недостатки. Кроме того,

разработаны предложения и рекомендации для национального законодательства о порядке обеспечения иска.

Ключевые слова: третейский суд, компетентный суд, третейское разбирательство, обеспечение иска, арбитраж, нормативный правовой акт, закон, кодекс.

PROCEDURE FOR SECURING A CLAIM IN ARBITRATION PROCEEDINGS

Khakberdiev Abdumurad Abusaidovich,

Acting Associate Professor of Tashkent State University of Law,
PhD in Law

Abstract. Arbitration courts, in our opinion, are one of the main institutions of civil society. A modern legal state cannot exist and function without a strong civil society. The experience of developed Western countries shows that citizens and entrepreneurs have a very positive attitude towards arbitration courts since arbitration processes are designed to quickly and efficiently resolve disputes and other problems in civil and economic activities. Therefore, in the context of the further deepening of democratic reforms and the formation of civil society in our country, it is extremely necessary to widely develop the institution of arbitration. At the same time, it should be noted that today, in addition to competent courts, various problems arise when considering a number of cases of civil and economic disputes by arbitration courts. This article examines the issue of the procedure for securing a claim in the arbitration process by analyzing foreign experience. The interaction of the arbitration court with the competent (state) courts, the procedure for securing a claim, and shortcomings are also studied. In addition, proposals and recommendations for our national legislation on the procedure for securing a claim are developed.

Keywords: arbitration court, competent court, arbitration proceedings, securing a claim, arbitration, normative legal act, law, code.

Kirish

O‘zbekiston Respublikasi Konstitutsiya-si mulkchilikning barcha shakllari tengligini belgilab beradi, xususiyl mulkning erkin rivojlanishini kafolatlaydi, jamiyatning bozor iqtisodiyoti taraqqiyot yo‘liga o‘tishini oldindan belgilab beradi. Shuningdek, fuqarolarning Konstitutsiya va qonunlarda mustahkamlab qo‘yilgan huquq va erkinliklari daxlsiz bo‘lib, mazkur huquq va erkinliklardan sudning qarorisiz mahrum etishga yoki ularni cheklab qo‘yishga hech kimning haqi yo‘qligini belgilab berdi.

Bugungi kunda mamlakatning bozor iqtisodiyotiga jadal ravishda o‘tishi va fuqarolik muomalasining rivojlanishi bilan nizolar soni bir necha baravarga ko‘paydi, desak adashmagan bo‘lamiz. Zamonaviy dunyo amaliyotida nizolarning asosiy qismi, shu jumladan, fuqarolik huquqiy munosabatlaridan kelib chiquvchi hamda tadbirkorlik subyektlari

o‘rtasida vujudga keluvchi iqtisodiy nizolar-ning 80–90 foizida muqobil tartibda hal qilish usullaridan foydalaniladi, ular orasida esa asosiy o‘rinni bevosita hakamlik muhokamasi egallab kelmoqda.

Hakamlik sudi yurituvdagi ish bo‘yicha vakolatli sud tomonidan da‘voning ta‘minlanishi bugungi kunda dolzarb muammolardan biridir.

Da‘voni ta‘minlash choralari bu – agar hakamlik sudi tomonidan qabul qilingan qarorning ijrosi qiyinlashishi yoki ijro etilmay qolgan hollarda vakolatli sud tomonidan qabul qilinadigan choralardir [1].

Hakamlik muhokamasida da‘voni ta‘minlash masalasi turli mamlakatlarda turlicha hal qilinadi. Xususan, Angliyada 1996-yil qabul qilingan “Arbitraj to‘g‘risida”gi Qonun-ning 1-qismi 39-moddasiga muvofiq, hakamlik (arbitraj) sudi vakolatli suddan mustaqil ravishda da‘voni ta‘minlash choralarini qo‘l-

lash huquqiga ega. Bunda hakamlik (arbitraj) sudi mazkur nizo o'zining ish yurituvda bo'lishi lozim. Hududiylik bo'yicha yoki o'zga hakamlik (arbitraj) sudining yurituvdagi ishlar bo'yicha da'voni taminlash yuzasidan chora ko'rishga vakolati mavjud emas [2]. Agar manfaatdor shaxs o'z arizasida da'voni taminlash turlaridan biron-biri ko'rsatilgan bo'lsa, mazkur nizo ushbu hakamlik (arbitraj) sudining yurituvda bo'lib, dalillarni saqlash, kelajakda sudning hal qiluv qarorlari ijrosini ta'minlash maqsadida hakamlik (arbitraj) sudi tomonidan da'voni ta'minlash bo'yicha buyruq chiqaradi. Binobarin, shoshilinch holatlarda sud tomonlarni oldindan xabardor qilmasdan da'voni ta'minlash yuzasidan buyruq chiqarishi mumkin [3].

Material va metodlar

Mazkur ilmiy maqolani tayyorlashda ilmiy bilishning bir qancha uslublaridan foydalanilgan, xususan, mantiqiy tahlil, sintez, tarixiy, qiyosiy-huquqiy kabi uslublar qo'llangan.

Tadqiqot natijalari

Xitoy Xalq Respublikasida 1994-yili qabul qilingan "Arbitraj to'g'risida"gi Qonunning 28-, 46- va 68-moddalariga muvofiq, taraflar mulk va dalillarni saqlash hamda yurituvdagi ish doirasida boshqa da'volarni ta'minlash bo'yicha hakamlik (arbitraj) sudiga murojaat qilishi mumkin. Biroq bevosita hakamlik (arbitraj) sudi da'volarni ta'minlash bo'yicha mustaqil qaror yoki ajrim chiqarish vakolatiga ega emas. Arbitraj qonunining 28-moddasi 2-qismi va Fuqarolik protsessining 272-moddasiga binoan, mulk va dalillarni saqlash hamda da'voni ta'minlash yuzasidan faqat vakolatli (davlat) sudlar qaror qabul qilishi mumkin. Agar hakamlik (arbitraj) sudi yurituvdagi ish bo'yicha da'voni ta'minlash mumkin bo'lsa, bunday hollarda da'vogar javobgarining mol-mulki joylashgan yoki yashash joyidagi vakolatli sudga ariza bilan murojaat qiladi [4].

O'zbekistonda esa qonun chiqaruvchi hakamlik sudlariga vakolatli sud orqali da'voni ta'minlash imkonini taqdim qilib,

hal qiluv qarori ijro etilishining eng muhim prinsipi ekanligi va taraflar avvaldan sud tomonidan chiqariladigan, shu jumladan, ularning huquqlarini cheklaydigan hujjatlarga bo'ysunishga tayyorligidan kelib chiqishini belgilab berdi. Bunday choralarni ko'rmaslik sudning hal qiluv qarorlarini ijro etishni qiyinlashtiradi yoki ijroni amalga oshirishni yo'qqa chiqaradi.

Shuningdek, da'voni ta'minlash mazkur da'vo qanoatlantirilgan taqdirda da'vo talblarini amalga oshirish imkoniyatini kafolatlovchi vakolatli sud tomonidan belgilanib, tasdiqlangan choralar ko'rilishini o'zida namoyon etadi. Da'voni ta'minlashning mazmun va mohiyati shundaki, agar javobgar insofsiz harakat qilgan holda yoki choralarning umuman ko'rilmaligi natijasida hakamlik sudi hal qiluv qarorining ijro etilishiga to'sqinlik qilsa, da'voni ta'minlashda da'vogarning qonuniy manfaatlar albatta himoya qilinadi.

Ta'kidlash joizki, agar nizoni ko'rib chiqish davomida javobgar mulkni berkitishi, o'zining shaxsiy ehtiyojlari yo'lida tasarruf qilib yuborishi, o'zganing hisob raqamiga o'tkazishi yoki boshqa usullar bilan yo'q qilib yuborishi haqida yetarlicha asoslangan taxmin bo'lgan taqdirda da'voni ta'minlash bo'yicha tegishli chora-tadbirlar zarur bo'lib qolishi mumkin. Zarur hollarda da'vo qisman ta'minlanishi ham mumkin. Masalan, ko'rib chiqilayotgan nizo doirasida da'voni ta'minlash bir nechta talabdan iborat bo'lsa, bunday holatda uning alohida talblarini ta'minlash zarur. Biroq taqdim qilingan ham dastlabki, ham qarshi da'vo bo'yicha da'voni ta'minlashga yo'l qo'yiladi. Da'voni ta'minlash yuzasidan vakolatli sudga murojaat qilish faqatgina hakamlik muhokamasi taraflarining arizasi bo'yicha amalga oshiriladi. Da'voni ta'minlash bo'yicha murojaat hakamlik sudi tomonidan amalga oshirishi qonun hujjatlarida nazarda tutilmagan. Biroq 2006-yilgi "Hakamlik sudlari to'g'risida"gi Qonunning 32-moddasi 2-qismiga

ko'ra, agar hakamlik muhokamasi taraflari boshqacha shartlashmagan bo'lsalar, hakamlik sudi hakamlik muhokamasi taraflaridan birining iltimosiga ko'ra da'voni ta'minlash choralari ko'rish to'g'risida ajrim chiqarishi mumkin. Lekin hakamlik sudi berilgan vakolatlardan amaliyotda to'g'ri foydalanmagani sababli 2014-yilda "Hakamlik sudlari to'g'risida"gi Qonunning 32-moddasi 2-qismi olib tashlandi [5].

Eng muhimi shundaki, da'voni ta'minlash hakamlik sudi o'z ish yurituviga qabul qilinishi bilan yoki hakamlik muhokamasi-ning har qanday bosqichida amalga oshirilishi mumkin va bunda taqdim qilingan da'volar-ning ta'minlanishi lozim. Lekin kelajakda da'vo sifatida taqdim qilinishi ko'zda tutilgan talablarni ta'minlash imkoni qonun hujjatlarida nazarda tutilmagan. Demak, hali da'vo taqdim qilinmasdan turib uning ta'minlanishi qat'iyan man etiladi. Shuningdek, hakamlik sudining hal qiluv qarori qabul qilinib, qonuniy kuchga kirgandan so'ng da'volar ta'minlanishi ham mumkin emas, desak adashmagan bo'lamiz.

Shu bilan bir qatorda, taraflar da'vosiga asosan, hakamlik sudi da'voni ta'minlab berishning bir turini boshqasi bilan almashtirishi mumkin. Da'voni almashtirishda faqatgina O'zbekiston Respublikasi Iqtisodiy va Fuqarolik kodekslarida nazarda tutilgan normalarga binoan da'voni ta'minlash choralari qo'llash mumkin bo'ladi. Bunda agar da'voni ta'minlash bo'yicha bir chorani ikkinchisiga almashtirish masalasi dastlab sud belgilagan chora yetarli darajada bo'lmaganda yoki o'zini oqlamaganda almashtirilishi mumkin. Masalan, hibsga olingan mol-mulk o'z dastlabki qiymatini yo'qotishi natijasida kelajakda sudning hal qiluv qarorini ijro etishga kafolat bo'la olmasa. Da'voni ta'minlashni almashtirish nafaqat da'vogar tarafning tashabbusi bilan, balki da'voni ta'minlashni qabul qilish natijasida boshqa shaxslarning ma'lum darajada huquqlarini cheklasa va uning mulkiy ahvoriga ta'sir etsa, unga

nisbatan qarshi ta'minlash choralari ko'rilgan boshqa taraf tashabbusi amalga oshirilishi ham mumkin. Da'voni ta'minlashning bir turini ikkinchisiga almashtirish haqida vakolatli sudga manfaatdor taraflar ariza bilan murojaat qilishi mumkin.

Xitoylik professorlar Lyu Syaouxun va Yan Linglarning fikricha, hakamlik (arbitraj) sudi yurituvidagi ishlar doirasida da'voni ta'minlash bo'yicha vakolatli sud va hakamlik (arbitraj) sudi o'rtasidagi munosabatlar-ning uzviy bog'liqligiga qat'iy e'tibor qaratish zarur. Shu munosabat bilan ushbu holatlarda vakolatli sud hakamlik (arbitraj) sudiga yordamchi sud emas, aksincha, nazoratni amalga oshiruvchi sifatida qaralishi lozim. Bunga sabab shundaki, Xitoy Xalq Respublikasining sud tizimi hakamlik (arbitraj) sudlariga nisbatan ishonchsizlikni boshdan kechirmoqda, shuning uchun ularning ayrim faoliyatlarini vakolatli sud orqali nazorat qilib turish maqsadga muvofiqdir [6].

Milliy qonunchiligimizda da'voni ta'minlash to'g'risidagi ajrim ustidan xususiy shikoyat berilishi yoki xususiy protest keltirilishi mumkin, lekin bu ajrimning ijrosini to'xtatmaydi. Aksincha, da'voni ta'minlashni bekor qilish to'g'risidagi yoki da'voni ta'minlashning bir turini boshqasi bilan almashtirish to'g'risidagi sudning ajrimi ustidan xususiy shikoyat berilishi yoki xususiy protest keltirilishi bu ajrimning ijrosini to'xtatib qo'yadi [7].

Hakamlik sudida ko'rib chiqilayotgan da'voni ta'minlash haqidagi ariza hakamlik muhokamasi tarafiga quyidagilar bo'yicha vakolatli sudni tanlash imkonini beradi:

- a) hakamlik sudi joylashgan manzili bo'yicha;
- b) javobgarning joylashgan joyi (yashash manzili) bo'yicha;
- d) javobgarning mol-mulki joylashgan joy bo'yicha. Mazkur norma "Hakamlik sudlari to'g'risida"gi Qonunning 32-moddasi va Fuqarolik protsessual kodeksining 105-moddasida o'z aksini topgan.

Hakamlik sudida ko'rib chiqilayotgan da'voni ta'minlash haqidagi ariza hakamlik muhokamasi tomonidan hakamlik sudi joylashgan yerdagi yoxud javobgar joylashgan yerdagi yoki yashaydigan joydagi yoki javobgarining mol-mulki turgan joydagi vakolatli sudga beriladi [8].

Shu bilan birga, Iqtisodiy protsessual kodeksining 37-moddasi 4-qismida vakolatli sudni aniqlashning boshqa mezonlari ham belgilangan: a) hakamlik sudi joylashgan yerda; b) qarzdor davlat ro'yxatidan o'tgan joyda; d) agar qarzdor davlat ro'yxatidan o'tgan joy noma'lum bo'lsa, uning mol-mulki turgan joyda.

Da'voni ta'minlash to'g'risidagi ariza vakolatli sud sudyasi tomonidan ariza tushgan kuniyoq javobgarni va ishda ishtirok etuvchi boshqa shaxslarni xabardor qilmagan holda hal qilinadi. Da'voni ta'minlash to'g'risidagi arizani ko'rib chiqish natijalari bo'yicha ajrim chiqariladi [9].

Hakamlik sudi o'z yurituvdagi ishni yuritishni to'xtatish da'voni ta'minlashni majburiy rad qilishga olib kelmaydi, chunki qonun chiqaruvchi bunday majburiyatni belgilab qo'ymagan. Natijada da'voni ta'minlashning saqlanib qolishiga olib kelishi mumkin. Mazkur masalani hal etishda vakolatli sud sud ishi bo'yicha ish yuritish to'xtatilgan davr uzoq davomli bo'lishi mumkinligini, buning natijasida javobgarining huquqini davom etuvchi va belgilanmagan muddatga cheklab qo'yishini hisobga olishi kerak bo'ladi. Javobgar tomonidan berilgan ariza bo'yicha, ya'ni da'voni ta'minlashni rad qilish to'g'risidagi masala vakolatli sud majlisida ko'rib chiqiladi, taraflarning ularga kelmasligi majlis o'tkazilishiga to'sqinlik qilmaydi. Da'voni ta'minlashni rad qilish borasidagi vakolatli sud ajrimi ustidan Iqtisodiy va Fuqarolik protsessual kodekslarida nazarda tutilgan umumiy asoslar bo'yicha shikoyat qilinishi mumkin.

Amaldagi protsessual qonunchilikka ko'ra quyidagi da'voni ta'minlash choralari mavjud [10]:

1) javobgarga tegishli mol-mulk yoki pul mablag'larini xatlab qo'yish;

2) javobgarga muayyan harakatlarni taqiqlash;

3) boshqa shaxslarga nizo predmetiga aloqador muayyan harakatlarni taqiqlash;

4) da'vogar nizolashayotgan, undirish so'zsiz (akseptsiz) tartibda amalga oshiriladigan ijro hujjati yoki boshqa hujjat bo'yicha undirishni to'xtatib turish.

O'zbekiston Respublikasi IPKning 8-, 28- va 29-boblariga, FPKning 9-, 38- va 39-boblariga muvofiq, hakamlik muhokamasi bilan bog'liq ishlar vakolatli sud tomonidan ish yuritishning umumiy qoidalari bo'yicha ko'rib chiqiladi.

Da'voni ta'minlash to'g'risidagi arizada quyidagilar ko'rsatilishi kerak:

- ariza berilgan sudning nomi;
- taraflarning nomlari (familiyasi, ismi va otasining ismi), ularning joylashgan joyi (pochta manzili) va yashash joyi;
- nizo predmeti;
- da'voni ta'minlash choralari ko'rish zarurligini asoslash;
- da'vogar ko'rishni so'ragan da'voni ta'minlash chorasi turi;
- ilova qilingan hujjatlar ro'yxati.

Yuqoridagilardan ko'rinib turibdiki, O'zbekiston Respublikasi Iqtisodiy protsessual kodeksida arizachidan da'voni ta'minlash to'g'risidagi arizada qarzdor davlat ro'yxatidan o'tkazilgan joyni ko'rsatishi talab qilinmaydi.

Shu sababli hozirgi vaqtda da'voni ta'minlash choralari ko'rish uchun ariza berilishi kerak bo'lgan vakolatli sudni aniqlashning yagona mexanizmi mavjud emasligi yaqqol ma'lum bo'lib turibdi. O'zbekiston Respublikasining "Hakamlik sudlari to'g'risida"gi Qonunida, O'zbekiston Respublikasi FPKda va IPKda mavjud mexanizmlar bir-biriga to'g'ri kelmaydi.

Xulosalar

Yuqorida qayd etib o'tilganlardan kelib chiqqan holda O'zbekiston Respublikasi

Iqtisodiy protsessual kodeksining 37-moddasi 4-qismidagi bayon qilingan matni kabi O'zbekiston Respublikasining "Hakamlik sudlari to'g'risida"gi Qonuni 32-moddasi 2-qismi va O'zbekiston Respublikasi Fuqarolik protsessual kodeksining 105-moddasi 5-qismini o'xshash tahrirda o'zgartirish orqali da'voni ta'minlash choralari ko'rish masalalarini tartibga soluvchi uchta normativ-huquqiy hujjatdagi nomuvofiqliklarni bartaraf etish maqsadga muvofiq deb hisoblaymiz.

Da'voni ta'minlash to'g'risidagi arizaga hakamlik sudiga da'vo arizasi taqdim qilinishi va bu bo'yicha ish yurituvga olingani hamda boshqa ma'lumotlar to'g'risidagi dalillar ilova qilinadi. Biroq O'zbekiston Respublikasi Iqtisodiy protsessual kodeksida bunday dalil bo'lishi mumkin bo'lgan narsalar nazarda tutilmagan. Bizning fikrimizcha, bunday dalillarga:

a) da'vo arizasining ko'rib chiqish uchun qabul qilinishi to'g'risidagi hakamlik sudining belgisi qo'yilgan da'vo arizasining nusxasi;

b) da'vo arizasini ish yuritishga qabul qilish, hakamlik sudining tarkibini shakllantirish va ishni hakamlik muhokamasiga tayinlash to'g'risidagi ajrim va boshqa mumkin bo'lgan hujjatlar kiradi.

Hakamlik sudi yurituvdagi ish doirasida da'voni ta'minlash choralari hakamlik sudida ishtirok etuvchi tarafning arizasiga binoan vakolatli sud tomonidan ko'rilishi mumkin va vakolatli sud tomonidan ariza kelib tushgan kundan keyingi kundan kechiktirmay ishtirok etuvchi shaxslarni xabardor qilmasdan ko'rib chiqiladi (O'zR FPK 107-moddasi va IPK 96-moddasi).

IPKning 96-moddasiga ko'ra da'voni ta'minlash to'g'risidagi arizani ko'rib chiqish natijalari bo'yicha ajrim chiqariladi, uning nusxasi ishda ishtirok etuvchi shaxslarga yuboriladi. Biroq FPKning 107-moddasida esa da'voni ta'minlash to'g'risidagi arizani ko'rib chiqish natijalari bo'yicha ajrim chiqarilishi qayd etilib, ishda ishtirok etuvchi shaxslarga ajrim nusxasi taqdim qilinishi ko'rsatilmagan. Bundan kelib chiqadiki, fuqarolik sudi da'voni ta'minlash to'g'risidagi arizani ko'rib chiqish natijasida chiqarilgan ajrim nusxasini taraflarga bermasligi qonunga zid emas, deb topilishi mumkin.

Shunga ko'ra Fuqarolik protsessual kodeksining 107-moddasi 2-qismidagi matnni "da'voni ta'minlash to'g'risidagi arizani ko'rib chiqish natijalari bo'yicha ajrim" so'zlaridan keyin "chiqarilib, uning ko'chirma nusxasi ishda ishtirok etuvchi shaxslarga yuboriladi" tarzida to'ldirish maqsadga muvofiqdir.

REFERENCES

1. Mamasiddiqov M.M., Masadikov Sh.M., Xabibullaev D.Y., Azizov N.A., Salimova I.M. Hakamlik muhokamasi [Arbitration proceedings]. 2016, p. 64.
2. Mohamed S. A critical analysis of arbitral provisional measures in England and Wales. Brunel University, 2014, p. 45.
3. Shalaan W. Interim Measures in International Commercial Arbitration. A Comparative Study of the Egyptian, English and Scottish Law. University of Stirling, 2013, p. 122.
4. Pisacane G., Murphy L., Zhang C. Arbitration in China. Rules & Perspectives. China Law, Tax & Accounting. Springer Singapore, 2016, p. 21.
5. Arbitration in Slovakia. Available at: <https://www.international-arbitration-attorney.com/ru/arbitration-in-slovakia/>.

6. Liu X., Yang L. Redemption of Chinese Arbitration? Comments on the Civil Procedure Law (2012) and Free Trade Zone Arbitration Rules. *Chinese Journal of International Law*, 2014, no. 4, p. 656.
7. Fuqarolik ishlari bo'yicha sudga murojaat qilish tartibi [Procedure of applying to the court on civil cases]. The Supreme Court of the Republic of Uzbekistan. 2016, p. 110.
8. O'zbekiston Respublikasining "Hakamlilik sudlari to'g'risida"gi Qonuniga sharh [Commentary on the Law of the Republic of Uzbekistan "On Arbitration Courts"]. Available at: https://nrm.uz/contentf?doc=428849_hakamlilik_sudlari_to%E2%80%98g%98risidagi_qonunga_sharh&products=1_vse_zakonodatelstvo_uzbekistana/.
9. Ibratova F.B. et al. Legal issues of observation-bankruptcy procedures applicable by the economic court of Uzbekistan. *Advanced Res. L. & Econ.*, Tashkent, 2019, p. 187.
10. Salimova I. Nizolarni hal qilishning muqobil usullari [Alternative dispute resolution methods]. 2022, p. 92.
11. Recognition and enforcement of foreign arbitral awards: a global commentary on the New York Convention in action 121. More details on such arbitration commissions, also see Lalive, supra note 1, 2016, pp. 667–668.
12. Latham & Watkins. Guide to International Arbitration. USA, 2017, pp. 20–21.
13. Rubino-Sammartano M. International Arbitration Law and Practice. 3rd Ed. London, 2014, pp. 324–335.
14. Hossain M.M. International Commercial Arbitration: the need for harmonized legal regime on court ordered interim measures of relief. University of Toronto (Canada), ProQuest Dissertations Publ., 2012, p. 10.
15. Dmitriyeva G.K. Mejdunarodny kommercheskiy arbitraj: Uchebno-prakticheskoye posobiye [International Commercial Arbitration: Study Guide]. Moscow, 1997, p. 16.

YURISPRUDENSIYA

HUQUQIY ILMIY-AMALIY JURNALI

5 / 2022

BOSH MUHARRIR:

Xodjayev Baxshillo Kamolovich

Ilmiy ishlar va innovatsiyalar bo'yicha prorektor,
y.f.d., dotsent

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:

Ikrom Ergashev

Ilmiy boshqarma boshlig'i, yuridik fanlar bo'yicha
falsafa doktori, dotsent – bosh muharrir o'rinbosari

Mas'ul muharrir: D. Xudoynazarov

Muharrirlar: Sh. Jahonov, Y. Yarmolik,

F. Muhammadiyeva, Sh. Yusupova

Musahhih: M. Patillayeva

Texnik muharrirlar: U. Sapayev, D. Rajapov

Tahririyat manzili:

100047. Toshkent shahar, Sayilgoh ko'chasi, 35.

Tel.: (0371) 233-66-36, 233-41-09.

Faks: (0371) 233-37-48.

Web-sayt: www.tsul.uz

E-mail: lawjournal@tsul.uz

E-mail: tn.tdyu@mail.ru

Obuna indeksi: 1387.

Jurnal 25.10.2022-yilda tipografiyaga topshirildi.

Qog'oz bichimi: A4. Shartli 20,92 b.t. Adadi: 100.

Buyurtma raqami: 169.

TDYU tipografiyasida chop etildi.